

Monumentnummer*: 523261

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 82933/100

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>			
Horst	Horst aan de Maas		Limburg			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Americaanseweg	8		5961 GP	Horst		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>		<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Horst	D				5412	

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

De Zuid Nederlandse Kantfabriek werd in 1928 opgericht en is ondergebracht in een complex dat uit drie delen bestaat. Het oudste deel betreft de huidige opslagruimte, die van de straat gezien iets terug ligt. Dit gebouw dateert van 1928 en fungeerde oorspronkelijk als SIGARENFABRIEK. De kantfabriek bevond zich aanvankelijk op een belendend perceel en verhuisde omstreeks 1930 naar het huidige complex. Ten westen van de opslagruimte bevindt zich het KANTOOR dat in 1930 werd gebouwd en aanvankelijk als woonhuis dienst deed. Aan de noordzijde grenzen de beide gebouwen aan een grote FABRIEKSHAL die in 1939 werd gebouwd en waarin het machinepark is ondergebracht. Het gebouwencomplex is aan een uitvalsweg van Horst gesitueerd. Het geheel bevindt zich vrijwel in oorspronkelijke staat en is mede in verband met de aanwezigheid van een groot deel van de inventaris, uit industrieel-archeologisch gezichtspunt van groot belang. Het betreft het laatste bedrijf in Nederland waar katoenen kantjes worden geproduceerd.

De fabriekshal ontleent zijn bescherming aan de aanwezigheid van een aantal zeldzame machines die gebruikt worden in het productieproces van de kantjes. De fabriekshal is beschermenswaardig vanwege de relatie met de inventaris.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voormalige SIGARENFABRIEK heeft een rechthoekige plattegrond en telt twee bouwlagen plus een dakverdieping. Het pand wordt afgedekt met een wolfsdak met tuiles du Nord. Het toegepaste bouw materiaal is baksteen met metselwerk in halfsteens verband.

Rechthoekige houten deuren en vensters. Vensters met bovenlichten met roede verdeling. In de voorgevel kunststenen lateien en dorpelstenen. In de rechterzijgevel bakstenen rollagen en dorpelstenen.

Symmetrische indeling voorgevel. Rechthoekige houten deur met aan weerszijden een rechthoekig venster. Aan de bovenzijde van deur en ramen een brede band wit pleisterwerk met hierin de naam "Zuid Ned. Kantfabriek N.V.". In de tweede bouwlaag drie vensters en in de topgevel een rechthoekig houten zolderluik met twee smalle zijlichten. In de rechterzijgevel in de eerste en tweede bouwlaag vijf vensters. In de tweede bouwlaag op de plek van een zolderluik thans een rechthoekig houten venster.

De structuur van het INTERIEUR is grotendeels in tact.

Het voormalig KANTOOR telt een bouwlaag plus dakverdieping. Het pand wordt afgedekt met een mansardedak met Tuiles du Nord. Het toegepaste bouw materiaal is baksteen met metselwerk in halfsteens verband. Rechthoekige houten vensters en deur.

De voordeur iets terugliggend in het linkerdeel van de voorgevel met glas-in-lood boven- en zijlichten. Aan de bovenzijde van de voordeur een gevelsteen uit 1930.

In het rechterdeel van de voorgevel een vijfzijdige erker in een bouwlaag met plat dak. Erkervensters met glas-in-lood bovenlichten. In de dakverdieping in de voorgevel twee vensters met roede verdeling. Beide vensters met kunststenen dorpelstenen en lateien. In de topgevel een klein smal venster. In de rechterzijgevel een venster met glas-in-lood bovenlicht. De structuur van het interieur is grotendeels in tact hetgeen blijkt uit de situering van gang, trappenhuis, woonkamer, keuken en kantoor.

De FABRIEKSHAL is in het verlengde van vml. kantoor en sigarenfabriek gebouwd. Het pand telt een bouwlaag en wordt afgedekt met twee parallelle zadeldaken met tuiles du Nord. In de rechterzijgevel rechthoekige hoge stalen vensters. In de achtergevel en de linkerzijgevel rechthoekige aluminium vensters.

In het middendeel van de linkerzijgevel een rechthoekige houten deur. In de fabriekshal bevinden zich een aantal unieke machines voor de productie van kantjes (aard en nagelvast met de bodem verbonden). Het betreft onder meer: kantmachines en een kruisspoelmachine afkomstig van de machinefabriek Emil Krenzler te Wuppertal-Barmen (Duitsland) van omstreeks 1930; een meetapparaat voor kant van omstreeks 1920 (omstreeks 1980 gemoderniseerd); een strijkapparaat voor kant op een houten sokkel uit omstreeks 1928 (gemoderniseerd omstreeks 1980); een snijmachine voor kant uit omstreeks 1950 van de firma Alfred Heitzman te Monarchie, New Jersey (USA); twee machines voor de productie van nylon kantjes uit omstreeks 1957 afkomstig van machinefabriek Karl Mayer (Duitsland).

Waardering

De voormalige sigarenfabriek met aangebouwd kantoor is een zeldzaam geworden voorbeelden van sobere industriebouw in strakke baksteenarchitectuur en uitwendig goeddeels gaaf en oorspronkelijk. De belangrijkste

waarden zijn evenwel gelegen in het feit dat dit in fasen gebouwde complex onderdak biedt aan een productieproces dat elders in Nederland niet of nauwelijks meer traceerbaar is: zogenoemde "antiquarian production". De diverse machines zijn van belang als onderdeel van de inventaris, als onmisbare schakels in het productieproces en ten dele op zich zelf beschouwd vanwege de zeldzaamheid ervan.

Het complex is lokaal stedenbouwkundig van belang als voorbeeld van de destijds ruimtelijk-historisch karakteristieke vestigingsplaats van opkomende bedrijvigheid langs een uitvalsweg van Horst.

Op basis van deze waarden vertegenwoordigt het voormalige fabrieksgebouw met kantoor algemeen belang.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Sigarenfabriek
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen	Handel en kantoor	Kantoorgebouw
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Fabrieksgebouw